

KS.PP0700-01/09

POWIATOWY URZĄD PRACY W WAŁBRZYCHU

**RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE
WAŁBRZYSKIM W 2008 ROKU.**

Wałbrzych, marzec 2009 r.

Spis Treści

1. Wstęp.

1.1 Cele opracowania.

1.2 Podstawa opracowania.

1.3 Metodologia opracowania.

2. Analiza bezrobocia według zawodów / grup zawodowych.

2.1 Analiza bezrobocia według zawodów.

2.2 Analiza bezrobocia według grup zawodowych.

3. Analiza ofert pracy według zawodów / grup zawodowych.

3.1 Analiza ofert pracy według zawodów.

3.2 Analiza ofert pracy według grup zawodowych.

4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

4.1 Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej.

4.2 Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów.

1. Wstęp

1. Cele opracowania.

Celem opracowania rankingu zawodów deficytowych jest obserwowanie zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno - zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala na :

- Określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnym, regionalnym i krajowym rynku pracy.
- Stworzenie bazy informacji dla opracowania przyszłych struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniając większą efektywność organizowanych szkoleń,

- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego, (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),
- usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów.

1.2 Podstawa opracowania.

Zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. O promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art.8, ust.1 pkt. 3 i art. 9, ust. 1 pkt 9) opracowanie analiz rynku pracy , w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy oraz zadaniem umieszczonym w Krajowym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 r.

1.3 Metodologia opracowania

Źródłem informacji do opracowania niniejszego raportu są :

- załącznik 3 do sprawozdania MPiPS – 01 - „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” za I lub II półrocze danego roku kalendarzowego”
- załącznik 2 do sprawozdania MPiPS – 01 - „Bezrobotni według rodzaju działalności, ostatniego miejsca pracy”. Stan za I lub II półrocze danego roku kalendarzowego,

Monitoring dotyczy 30 dużych grup zawodowych, 392 grup elementarnych oraz 1707 zawodów i specjalności określonych w „Klasyfikacji zawodów i specjalności” wprowadzonej do stosowania Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 roku. Ponadto przy monitoringu uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności.

Zakres zgromadzonych informacji rozszerzony został o strukturę zawodową absolwentów według poziomu wykształcenia i zawodów.

1. Analiza bezrobocia według zawodów / grup zawodów.

2.1 Analiza bezrobocia według zawodów.

Analizę bezrobocia według zawodów dokonano w oparciu o dane statystyczne za rok 2008 ze sprawozdań MPiPS – 01 wygenerowane dzięki programowi komputerowemu.

Poniższa tabela zawiera zestawienie zawodów, w których występowało największe bezrobocie w roku 2008.

Nazwa zawodu	Ilość osób bezrobotnych	
	Ogółem	Kobiety
Bez zawodu	1984	1220
Sprzedawca	666	617
Krawiec	298	288
Murarz	219	0
Szwaczka	191	188
Górnik eksploatacji podziemnej	187	0
Ślusarz	184	6
Ekonomista	168	135
Sprzątaczką	166	158
Pracownik biurowy	148	130
Robotnik gospodarczy	144	89
Kucharz	141	124
Robotnik budowlany	123	3
Technik mechanik	117	8
Asystent Ekonomiczny	102	90
Pedagog	87	69
Ceramik wyrobów użytkowych i ozdobnych	82	76

W 2008 r. największe bezrobocie występowało wśród osób bez zawodu oraz wśród sprzedawców. Przeważającą część tych osób stanowiły kobiety. Dużą grupę bezrobotnych kobiet tworzą też krawcowe, szwaczki oraz sprzątaczkę. Wśród mężczyzn największe bezrobocie panuje w zawodach budowlanych, mechanicznych, a także wśród górników eksploatacji podziemnej. Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie wałbrzyskim w 2008 r. największy liczbowo był w n/w zawodach:

Nazwa zawodu	Ilość osób bezrobotnych	
	Ogółem	Kobiety
Bez zawodu	5307	2845
Sprzedawca	1143	1032
Krawiec	492	479
Murarz	438	0
Górnik eksploatacji podziemnej	330	0
Ślusarz	298	3
Pedagog	285	238
Robotnik budowlany	281	4
Ekonomista	270	229
Szwaczka	265	261
Robotnik gospodarczy	262	133
Kucharz	253	196
Technik mechanik	230	11
Sprzątaczk	228	213
Pracownik biurowy	219	186
Asystent ekonomiczny	198	171
Stolarz	166	10
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	155	59
Mechanik samochodów osobowych	141	0
Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	140	0
Robotnik magazynowy	137	7
Magazynier	131	45
Mechanik pojazdów samochodowych	125	0
Pracownik administracyjny	121	103
Fryzjer	121	113
Piekarz	118	26
Technik budownictwa	117	34
Przędzacz	116	109
Ceramik wyrobów użytkowych i ozdobnych	114	100
Kelner	112	97
Kucharz małej gastronomii	109	63

Tokarz	108	1
Cukiernik	106	56

W badanym okresie najczęściej do urzędu pracy napłynęło osób bezrobotnych z kwalifikacjami w zawodach : sprzedawca, murarz, krawiec oraz górnik eksploatacji podziemnej. Najwięcej bezrobotnych kobiet napłynęło w zawodach: sprzedawca, krawiec oraz szwaczka. Wśród mężczyzn największą grupę stanowili murarze, górnicy eksploatacji podziemnej oraz ślusarze. Jednak największą grupą w tej kategorii analizy są osoby bez zawodu, w której mieści się aż 5307 osób bezrobotnych, w tym 2845 kobiet.

2.2 Analiza bezrobocia według grup zawodów.

Struktura podziału na grupy zawodowe największa była w n/w grupach zawodów (kod 2- cyfrowy). Niżej zamieszczone zestawienie jest ułożone malejąco.

Kod grupy	Nazwa grupy zawodowej
74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
71	Górnicy i robotnicy budowlani
72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń
52	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy
91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach
31	Średni personel techniczny
51	Pracownicy usług osobistych i ochrony
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie
24	Pozostali specjaliści
34	Pracownicy pozostałych specjalności
41	Pracownicy obsługi biurowej
73	Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni
82	Operatorzy i monterzy maszyn
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów
81	Operatorzy urządzeń wydobywczych i przetwórczych
32	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony środowiska
42	Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych

22	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia
23	Specjaliści szkolnictwa
63	Leśnicy i rybacy
12	Kierownicy dużych i średnich organizacji
13	Kierownicy małych przedsiębiorstw
64	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby
01	Siły zbrojne
93	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewne
33	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu

W analizowanym okresie największą liczbę osób bezrobotnych zarejestrowanych w tut. urzędzie zaobserwowano wśród robotników przemysłowych i rzemieślników. Najwięcej osób zarejestrowanych w tej grupie było z wykształceniem zawodowym lub średnim. Drugą grupę zawodową pod względem ilości osób zarejestrowanych jest grupa górników i robotników budowlanych. Pozostałymi grupami w których występuje znaczne bezrobocie są : robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń, sprzedawcy i demonstratorzy oraz średni personel techniczny.

Struktura napływu bezrobotnych według grup zawodowych w powiecie wałbrzyskim w 2008r. Największa była w n/w grupach zawodów :

Kod grupy	Nazwa grupy zawodowej
72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń
74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
71	Górnicy i robotnicy budowlani
52	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy
31	Średni personel techniczny
91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach
24	Pozostali specjaliści
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie
51	Pracownicy usług osobistych i ochrony
34	Pracownicy pozostałych specjalistów
41	Pracownicy obsługi biurowej

73	Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni
82	Operatorzy i monterzy maszyn
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów
81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych
32	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych
42	Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów
23	Specjaliści szkolnictwa
63	Leśnicy i rybacy
22	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia
61	Rolnicy
62	Ogrodnicy
12	Kierownicy dużych i średnich organizacji
01	Siły zbrojne
13	Kierownicy małych przedsiębiorstw
64	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby
33	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy
92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni

W 2008 roku największy napływ bezrobotnych do urzędu pracy zaobserwowano wśród robotników przemysłowych i rzemieślników oraz robotników obróbki metali i mechaników maszyn i urządzeń. Dużą grupę w tej kategorii stanowią górnicy, robotnicy budowlani, modelki, sprzedawcy i demonstratorzy oraz średni personel techniczny.

3. Analiza ofert pracy według zawodów / grup zawodów.

3.2. Analiza ofert pracy według zawodów

W 2008r. najwięcej ofert pracy wpłynęło w n/w zawodach:

Nazwa zawodu	Ilość ofert pracy
Robotnik gospodarczy	1131
Sprzedawca	519
Pracownik biurowy	438
Robotnik budowlany	316
Szwaczka	251
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	231
Murarz	214
Kasjer handlowy	207
Magazynier	187
Sprzątaczką	148
Kucharz	122
Pracownik administracyjny	120
Pomoc kuchenna	116
Przedstawiciel handlowy	115
Kelner	104
Dekarz	100
Robotnik drogowy	98
Kierowca samochodu ciężarowego	98
Zbrojarz	93
Kierowca samochodu osobowego	90
Cieśla	86
Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	85
Opiekunka domowa	82
Bufetowy	77
Kierowca operator wózków jezdniowych	75
Wulkanizator	64
Tynkarz	61
Ślusarz	59
Pozostali pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	59
Robotnik leśny	57
Księgowy	53
Ekonomista	49

Demonstrator wyrobów	49
Recepcjonista	49

W analizowanym okresie największa liczba ofert pracy zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy w Wałbrzychu skierowana była do robotników gospodarczych. Największe zapotrzebowanie pracodawcy zgłaszali na pracowników przy pracach fizycznych i porządkowych oraz zadań konserwatorskich. Duża ilość ofert skierowana była do sprzedawców oraz pracowników biurowych. Liczba ofert dla bezrobotnych nie posiadających zawodu również była znaczna. W 2008 r. wystąpiło, wysokie zapotrzebowanie na pracowników biurowych, pracowników administracyjnych, kasjerów handlowych, sprzedawców, szwaczki, murarzy oraz sprzątaczkę. Dla tych grup zawodowych ilość przypadających ofert jest stosunkowo duża, więc nasuwa się wniosek o bardzo dużej rotacji pracowników na tych stanowiskach.

4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

4.1 Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej.

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzono o wskaźniki zawarte w zaleceniach metodycznych do prowadzenia monitoringu.

Przez zawód deficytowy rozumiemy taki zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracę w tym zawodzie.

W kontekście omawianej sytuacji monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwoli w realny sposób dopasować profile kształcenia i doskonalenia zawodowego osób bezrobotnych do potrzeb i możliwości rynku pracy. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykazuje, że największa średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej w roku 2008 występowała w zawodach:

- sprzedawca,
- krawiec,
- górnik eksploatacji podziemnej,
- pedagog,
- ślusarz,
- murarz,
- ekonomista,

- technik mechanik,
- asystent ekonomiczny,

Jednak najliczniejszą w tym względzie grupę bezrobotnych reprezentują osoby bez kwalifikacji zawodowych.

Natomiast największy średni deficyt podaży siły roboczej występował w zawodach:

- robotnik gospodarczy,
- pracownik handlowy,
- kasjer handlowy,

4.2 Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów.

Jednym z podstawowych, według zaleceń metodycznych, mierników do prowadzenia monitoringu popytu i podaży na rynku pracy jest wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów wyrażony ilorazem średnie miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie zgłaszanych w danym roku oraz średniej miesięcznej napływu bezrobotnych w danym zawodzie w takim samym okresie.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku mniejszym od 0.9 określa się, jako zawody nadwyżkowe o wskaźniku większym lub równym 0.9 i mniejszym lub równym 1.1 to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy), natomiast o wskaźniku większym niż 1.1 określa się, jako zawody deficytowe.

Kolejnymi miernikami do prowadzenia monitoringu pozostaje wskaźnik szansy uzyskania oferty w danym zawodzie, średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w danym zawodzie i wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie.

Zawody o wskaźniku większym od 1.1, a więc zawody deficytowe to :

- kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w przemyśle przetwórczym,
- operatorzy wózków podnośnikowych,
- posadzkarze i pokrewni,
- operator maszyn do produkcji wyrobów z gumy,
- robotnicy pomocniczy w leśnictwie,
- szklarze i pokrewni,
- robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni,

- pracownicy opieki osobistej i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani,
- asystenci do spraw organizacji produkcji filmowej i telewizyjnej,
- kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej gdzie indziej niesklasyfikowani,
- kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w budownictwie,
- Kreślarze, graficy komputerowi i pokrewni,
- Policjanci,
- Archiwiści i muzealnicy,

Zawody o wskaźniku mniejszym od 0.9, czyli zawody nadwyżkowe:

- Formierze odlewniczy i pokrewni,
- Archeolodzy, socjolodzy i pokrewni,
- Przygotowywacze włókna i przędzarze,
- Krawcy, kapelusznicy i pokrewni,
- Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni,
- Technicy elektroniki, telekomunikacji i pokrewni,
- Technicy mechanicy
- Obuwnicy
- Technik budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni,

Do zawodów zrównoważonych, o wskaźniku z przedziału $0.9 \geq 1.1$, należą n/w zawody:

- Asystenci i technicy dentystyczni,
- Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych,
- Pielęgniarki,
- Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej,
- Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani,
- Spawacze i pokrewni,
- Farmaceuci,
- Literaci, dziennikarze i pokrewni,
- Informatorzy, pracownicy biur podróży i pokrewni,
- Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji napojów bezalkoholowych, wyrobów alkoholowych i pokrewni,

- Drukarze sitodrukowi i pokrewni,
- Szlifierze narzędzi i polerowacze metali,
- Szwaczki, hafciarki i pokrewni,
- Fotografowie i operatorzy urządzeń do rejestracji obrazu i dźwięku,